

Не буди лихо (уривок)

Григорій Хорошко

Глава - Перша

Середина лютого 2022-го року

Самотність - найстрашніша хвороба у світі.

Так чи інакше, але із нею зіштовхується кожен з нас. Вона є безжалісною та досвідченою вбивцею, котра трощить тіло та душу дуже послідовно, витончено й методично руйнуючи кожную клітину всього того, що колись можна було вважати людиною.

Їй не так вже й просто протистояти, оскільки іноді навіть не помічаєш факту самотності або ж попросту не бажаєш сам собі в цьому визнаватися. Це не просте розуміння, однак в дійсності саме у такому стані існують мільйони, якщо не мільярди людей, котрі всього на всього намагаються жити своїм життям, однак на одинці... й знаходячи можливість побути поряд із кимось іншим одні впиваються в ближнього, наче хижак у здобич своїми пазурами, а інші мимо власної волі відштовхують будь-яку душу, запевняючи самих себе в тому, що їм краще на одинці, однак саме такі люди більше за всіх інших, у мить настання темної ночі, знаходячись лише на рівні зі своїми власними думками приходять висновку, що самотність безжалісно вбиває їх й вони попросту розвчилися відчувати сердечну теплоту тих, хто дійсно бажає бути поряд.

Кожному хтось потрібен в світі, кожному. Нехай це буде кращий друг, кохана людина, родичі або ж маленька рибка в акваріумі, однак своя... своя жива душа, із котрою Ви незважаючи ні на що будете разом й зможете залишитись самими собою.

Життя аж занадто коротке та цікаве для того, щоб проводити його на одинці, адже коли ти дійсно відчуєш наплив щастя в компанії того, кого ти цінуєш, то ти й відчуваєш це саме щастя не тільки за себе, а й за нього.

Кожен бажає бути поряд із кимось, однак не у всіх це вдається, тим паче якщо в силу найрізноманітніших життєвих обставин все складається саме таким чином, що ти залишаєшся один не через те, що ти так вирішив сам, а тому що на все це було єдине лише волевиявлення долі.

На справді, самотність не є вибором - вона є закономірністю, до якої призводить цілком логічний ланцюг існування.

В той вечір було доволі тихо. Довкола панував сам лише спокій. Цю тишу не наважувалося потурбувати навіть сонячне проміння, що зовсім не здавалося дивним, оскільки на дворі панувала зима: лютий був в самому розпалі огортаючи весь навколишній світ своїми холодними обіймами.

Того року зима сильно відрізнялася від попередніх. Снігу було не так вже й багато, однак холод, як і завжди, пробирав до самих кісток. Цілий місяць відчувалося те, як щось пекельне йде на зустріч цілому світу, однак ніхто не бажав вірити в це саме

пекло, адже вже тоді, на диво, люди, котрі ніколи не цінували того, що мають, вважали що саме серед цього самого пекла живуть і без того. Однак життя завжди може показати людству те, чого воно іще ніколи не бачило, бо як не має меж для досконалості, так і не існує кордонів для карності.

Люди люблять скаржитись то на одне, то на інше, однак завжди забувають про те, що в світ ми всі прийшли голими та босими й такими самими його і залишимо, важлива лиш дійсність, лише те що зараз та те, що буде у найближчому майбутньому, а все інше лише прах та вітер.

Саме такий вітер і прах вітали довкола серед зимової тиші. Вечір швидко набігав на світ о цій порі, тому було не так вже й просто відрізнити пізній обідній час із дійсним настанням вечора, що слив на кордоні із ніччю.

Свою чи малу роль відігравав й факт того, що довкола не було нікого, окрім оточуючої природи, спокою, умиротворення та мерців...

Власне, інакше на кладовищі й бути не повинно.

Мало хто міг сказати про те, що це місце могло до себе чимось манити, адже тут, окрім легких подувів вітру, кружляла сама лише смерть. Опинившись в подібному місці одразу ж можна було зрозуміти, чим все закінчується, а деяких випадках й прийти усвідомлення того, чим в декого все починається.

Довкола була сама лише промерзла земля та неймовірно твердий ґрунт, ступаючи на який ноги одразу ж відчували пульсацію самої землі. Кожен крок був повільним, але в той же час трохи важким, що не дивно, оскільки за день до цього самого моменту по місті пав невеличкий мокрий сніг, котрий сповнив землю своєю вологою, а прийдешні заморозки перетворили саму землю на слизьку тверду поверхню, через що мимоволі до голови почали потрапляти дивні думки.

— З такими стежками і сам тут можеш на вічно залишитись. – Пробурмотів про себе трохи нестриманий, але дуже спокійний у своїх діяннях та внутрішньому світі чоловік.

Подібним вислів був дуже характерним для нього: сповнений іронії, сарказму, ноти чорного гумору та приправи з несмаку. Таким він був й таким він жив в цьому світі, ніколи не таючи в глибині свого духе бажання змінитися.

Колись він був іншим... дуже та дуже давно.

Але цей час минув, разом із його молодими роками. Озираючись назад йому так сильно кортіло подивитися на того парубка, грайливого, вільного та щасливого, котрий зовсім не цінував того що мав тоді. Йому так кортіло б підійти до нього та сказати: цілуй... цілуй все що маєш, а найбільше цілуй тих, хто зараз поряд із тобою, не відштовхуй своє щастя, не марнуй його задарма, бо потім будеш сумувати, як по тим кого більше не буде із того, так і по самому собі, котрого тобі більше ніколи не вдасться повернути.

Зараз він був один... зовсім один, навіть собаки чи кішки не мав, а просто існував, намагаючись заповнити все своє буття роботою, котра вже давним-давно не приносила йому того задоволення та палкості, котра поглинала його роки тому.

Тепер його робота нагадувала суцільний борг, у зв'язку із виконанням якого він змушував себе підійматися з постілі кожного робочого ранку.

— В ранці робочого понеділка я б навіть, певний час, не був би проти розмінити Вашу долю. - Знову пробурмотів він проходячи крізь колумбарій. - О, Господи! - Вигукнув він зупинившись на одному місці із прикрим розумінням: завтра якраз й мав наступити понеділок...

— Не завадило б бути трохи обережнішим із своїми думками, хто-хто, а вони мають чарівну звичку збуватися. - Прошепотів йому внутрішній голос.

Він не рідко міг мислити чи висловлюватися у подібному тоні, тому, особливо останнім часом, намагався трохи слідкувати за всім тим, що сходило з його вуст.

Так чи інакше, однак завжди опиняючись в цьому місці йому було дуже важко прийти до тями й знайти спільну мову із самим собою, а тут ще й погода не покращувала його настрій.

У сонячний день, навіть у най похмуріших людей виникає бажання очарувати навколишній світ легкою та простодушною посмішкою, в той час як в день сірий та позбавлений сонячного проміння, навіть одвічно життєрадісним особам це вдається не з такою вже й неймовірною легкістю.

Озираючись навколо він бачив самі лише маленькі згадки про тих, за плечами котрих було ціле життя... ціле життя, а тепер залишився один лиш прах та надгробне каміння із парою літер та вісьма цифрами.

Він не був з тих, хто боявся самого розуміння смерті, він був з тих, хто боявся пустоти, а це зовсім різні речі.

Саме тут він відчував себе спустошеним, відчував себе покинутим, однак варто було йому підійти до необхідного місця, як його миттєво поглинало неймовірне почуття, ніби вона доторкалася до нього, так само як і колись, ніжно проходячи з гори вниз кінчиками своїх пальців по його плечам, а потім ніжно обіймаючи, притискаючись своїм серцем до його.

Він відчував її тут. Навіть не відчував її так в їх квартирі де вони провели найщасливіші роки свого життя, до тих самих пір, як Господь призвав її до себе... її та їх ще ненароджену донечку... залишивши його на одинці... залишивши його самотнім.

— Привіт люба. - Лагідно промовив він, із трохи збитим диханням.

Погане почуття та ще гірший стан огорнули його по дорозі до місця поховання його дружини. Він завжди знав, що перед останнім моментом підйому його огортають панічні атаки, однак раніше чоловікові вдавалося боротися із ними, однак зараз все було інакше. Сьогодні він дійсно відчув страх, дивний та незрозумілий йому, з яким йому ледь вдалось впоратись. Можливо плин років давав знати про себе, можливо фактор настрою, самопочуття чи втома, але він був спантеличений.

Та як би там не було, опинившись поряд із нею та відчувши її присутність він знову зміг стати самим собою, зміг відчувти заспокоєння та тишу, що ніжно приголубила його позбавлений спокою розум.

— Знаєш, раніше якось мені це все вдавалося набагато легше... — Із важким

диханням промовляв він. – Якесь таке... знаєш, підступне почуття... лякаюче таке... спустошене. Потрібно мені взяти себе в руки, бо ці місяці обіцяють стати мені справжнім випробуванням. Можливо я себе трохи накручую, однак все ж таки... мене ніколи не зраджувало моє передчуття, ти ж знаєш.

Йому вдалося взяти себе в руки, як і вдавалося раніше. Зробивши глибокий подих, він плавно дістав з під кущів невеличкий пакет, в якому тримав відповідний йому невеличкий розкладний стілець, на котрий чоловік поклав частину газети, яку приніс із собою, котра миттєво ввібрала всю вологу, після чого він із більш менш заспокоєним духом сів навпроти неї, наче вони були звичайним подружжям, що сиділо за одним столом на кухні за чашкою чаю.

Він приходить сюди вже більше двадцяти років й кожного разу розмовляє із нею, чи то про новини, чи то про життєві будні, чи на покаяння.

В якійсь мірі можна наголосити на тому, що чоловіку вдалося знайти дуже благонадійну співрозмовницю: завжди вислухає, ніколи й ні на що не буде відповідати запереченням та й взагалі жодного слова не проронить – ідеальна можливість для монологу.

Пан Андрій, так його звали, з тих самих пір як став вдівцем, при кожній зручній можливості намагався хоч якось підбадьорити самого себе, будь чим підбадьорити, чи то дурним жартом, чи то смачною, однак шкідливою їжею, що, до речі, доволі помітно відгукувалося на його стані здоров'я.

Прикро, однак чоловікові було все одно на себе та на свій стан. Через місяць йому мало виповнитися рівно п'ятдесят років його професійна кар'єра, котра була доволі успішною, підходила до свого завершення... він був абсолютно самотнім та нічого не залишав після себе, окрім невеличкого клаптика землі на Поділлі біля чарівної Бакоти, де в нього знаходився неймовірно маленький будиночок, в якому він й проводив свої дуже рідкі відпустки. Через пару місяців він вийде на пенсію та відправиться саме туди на заслужений покій.

Дивним чином він відчував те, як спливав не тільки його робочій час, а й власний... діяльність підходила до свого логічного завершення, сили були вже не ті, а за чим бігти у цій пучині існування він вже й не знав.

Йому здавалося ніби він знаходиться на роздоріжжі... роздоріжжі серед самої лише пустоти і яку б стежку йому не довелося б обрати фінал у його історії, як і у більшості історій людства буде єдиним.

За своєю професією він був слідчим й, як зазначала більша частина з тих із ким йому довелося співпрацювати, Андрій був одним з найкращих в своїй справі, важко було знайти тієї справи, котру йому б не вдалося довести до свого логічного завершення.

Важко було сказати чи він дійсно горів своїм ремеслом, однак, як вже було зазначено, він справлявся зі своїми обов'язками більш ніж вправно та професійно, а якщо комусь випала б нагода поспостерігати за паном Андрієм під час його роботи то можна було без будь-яких сумнів прийти висновку, що він є істинним віртуозом своєї

справи, котрий наче митець писав картину вчиненого злочину, крок за кроком приходячи до його розгадки.

Він обрав свою професію ще в юні роки, задовго до того як наближувалося завершення школи. Андрій знав ким стане набагато раніше за більшість інших осіб, котрі навіть прийнявши рішення стосовно того чим стануть займатись в своєму житті так й не знаходять в собі сил побачити себе у майбутньому в тому або ж іншому обрисі.

В цьому відношенні, Андрію доволі сильно пощастило, так як він вирішив стати слідчим з тих самих пір, як прийшов висновку, що рано чи пізно йому доведеться кимось працювати в цьому житті.

Коли хтось з нових знайомих дізнавався про його професійну діяльність то одразу ж мислив про те, що його змусила прийти до цієї роботи неймовірна любов до детективних романів, відповідних фільмів та всього іншого, що пов'язано із подібною занятістю. Однак, на ділі, все було набагато цікавіше.

— Уявляєш, нещодавно мене знову питали про те, чи люблю я детективи. Як би ж їм усім по м'якше сказати, що мені їх і на роботі вистачає... — Говорив він до своєї дружини, просто сидячи поряд та відчуючи її присутність, попутно чекаючи того моменту коли розвидняться сірі небеса. — Ти знаєш, я досі зачитуюсь класикою, навіть крізь всі ці роки. Досі не можу відпустити від себе те, що вважаю вічним. Ні, звичайно ж, в детективах теж є свій шарм, однак вічність зберігають лише одиниці з них. Гадаю автори пишуть, а видавці публікують подібні книги лише через наявний на них попит. Їх можна зрозуміти, гроші, нехай й звели в могилу чисельні мільйони душ, однак всі забувають про те, що їх відсутність звела до могили ще більше.

Андрій, проживши свою половину століття, вже трохи втомився розповідати всім бажаним історію про те, як він прийшов до того, щоб стати слідчим, але все ж таки, сидячи тут, серед суцільної тиші та умиротворення, самому чоловікові було приємно пригадати той самий день, коли все звершилось.

Тоді йому було всього на всього дванадцять років. Він доволі пізно подорослішав. Хоча, дивлячись на цього мужнього чоловіка сьогодні, так зовсім не здавалося.

Однак раніше він був зовсім іншим. Дуже добродушним, глибинним, чутливим та в рази добрішим. Тим парубком, про якого завжди казали: "гарний хлопчик". Дуже шкода, що з моментом дорослішання нам вдається зберегти від того самого неймовірного й чарівного почуття дитинства не так вже й багато: зазвичай лише впертість, легковажність та краплю свободи.

Своє дитинство та ранню юність він провів не в Києві. Андрій був уродженцем мальовничого та спокійного міста Хмельницький, котре на вічно відбилося теплотою в його серці.

В когось дитинство це час, з яким пов'язана радість, у когось нота сорому або ж навіть гірких спогадів, однак Андрію неймовірно пощастило. Його дитинство пройшло виключно під яскравим обеліском щастя та родинної любові.

Його батько пропрацював все своє життя в органах поліції, а мати медичною працівницею. Важко сказати, чи вплинула професія батька на подальший життєвий

шлях Андрія, однак якби там не було, його безпосереднє рішення стати слідчим було прийнято ним без будь-якого батьківського впливу, оскільки головну роль в цьому зіграв його єдиний та улюблений собака "Тан".

В той день, коли все трапилось, стояла неймовірна спека. Літо тільки взяло свій початок, а сонце вже гріло світ своїми променями із такою інтенсивністю наче на дворі вітав самий розпал Липня.

Андрій, котрий вже встиг відчувати дитячу свободу, котру йому дарували літні канікули, в той день вирішив зайнятися чимось важливим, тим що принесе користь не тільки йому самому, а й тим кого він дуже сильно любить.

Вже більше двох тижнів він старанно працював над будкою для свого милого собаки і ось, в цей неймовірний сонячний день, хлопець вирішив, що має прикласти зусиль для того, щоб довести свою тривалу роботу до її логічного завершення.

Дана якість, із часом, буде простежуватися не тільки у його роботі, а й загалом по життю, так як він не дозволяв собі робити повноцінної передишки до тих самих пір, доки не доводив розпочату справу до її логічного завершення.

А ті роки, роки безтурботної юності він й взагалі міг сидіти днями й ночами за тією діяльністю, котра визивала в нього неймовірний інтерес, іноді навіть забуваючи про їжу й сон.

Андрій дуже сильно любив свого "Тана", цей пес, як покаже майбутнє, виявиться тією живою істотою, не рахуючи покійної дружини, яка буде йому найвірнішим другом, котрий ніколи його не розмінював на щось, що став би вважати ціннішим. Тому цей невеличкий подаруночок для його любого друга був, в якійсь мірі, подякою за всю ту теплоту й доброту, котрою він одаровував його все дитинство.

Він працював в сараї, котрий стояв через дорогу біля їх хати. Стара будка собаки вже вся була вкрита тріщинками та не зовсім була не в силах втримати дощові краплі, через що нова собача оселя була в самий раз.

Він зовсім не хотів, щоб його любий пес дізнався про подарунок заздалегідь, тому ніколи не пускав його до свого робочого місця.

Під вечір роботу було завершено та трохи втомлений, однак переповнений емоціями Андрій вибіг з сараю не зачинивши дверей. Прибігши додому йому не вдалось застати "Тана", що зовсім не було рідкістю, так як мати постійно випускала його на прогулянку вулицями.

Андрій знав, що приблизно в цей час його собака завжди повертався до дому, щоб погризти його улюблені кісточки, однак цього разу його щось затримувало або ж хтось й хлопчик гадки не мав що ж саме...

Через кілька хвилин він пішов шукати його по вулиці, бо знав місця в яких він любив бавитися, в особливості біля невеличкого ставка, котрий протікав поряд із їх домівкою, але ні пса, ні навіть його слідів там не було.

Хлопець шукав його й шукав весь вечір не розуміючи куди саме міг подітися його любий пес. Він блукав вулицями в пошуках свого друга та постійно нагадував собі про те, що "хто шукає, той завжди знаходить", як одвічно наголошував йому батько.

— Хто шукає, той знаходить... хто шукає, той знаходить. – Повторював він самому собі щосекунди.

Настала ніч та прийшов час повертатися до дому. В глибині душі Андрій таїв неймовірне сподівання на те, що його любий "Тан" знайшов дорогу до дому та вже сидить на подвір'ї, де мати накриває на стіл, в очікуванні батька з роботи й ходить туди-сюди гойдаючи своїм маленьким хвостиком.

Варто було хлопчику наблизитись до домівки, як він побачив відкриті двері сараю, котрі сам забув зачинити в пориві емоцій та натхнення, а поряд із дверима чи мало кривавих слідів й огортаний кров'ю ніж, що лежав на зеленій траві...

Хлопчик із неймовірною швидкістю забіг до середини та побачив, як все було перевернуто з гори до ніг, а на підлозі, окрім бруду, уламків та крові лежала будка з переламаним дахом, в якій гордо, однак вже безсило доживав свої останні хвилини мужній та вірний "Тан".

Він швидко підбіг до нього та почав кликати на допомогу, однак ніхто його не чув. Нажаль, навіть якби ж хтось і підійшов в ту секунду в той невеличкий сарай бідолашного, однак неймовірно сміливого та вірного "Тана" вже ніхто не зміг би повернути до буття.

Мужній пес віддано та ніжно поклав свою голову на ноги Андрія та глибоким поглядом дивився своїми тускніючими очима на нього. Серце билось повільно, а дихання було важким. В його очах було саме лише добро, сама лише любов до хлопчика та нескінченна відданість.

— Уявляєш, я навіть не пролив жодної сльози в ту мить, хоча в дитинстві я ще й як любив поплакати, однак саме в ті хвилини, коли на моїх юних руках помирав мій кращий друг, з моїх очей не пролилось жодної солоної краплі. – Казав чоловік, із легкими голосом, однак з неймовірним тягарем на серці. – Я... я бажав багато чого сказати йому: сказати що люблю, благи залишитися зі мною, сказати що його врятують, однак я мовчав... мовчав тому що слова були тоді зовсім зайвими. Я просто гладив його, так само як і завжди, намагаючись хоч якось його заспокоїти. "Ти хороший пес", в останню мить почав приговорювати я... "Дуже хороший пес та мій найкращий друг" ... — Із неймовірною важкістю проголошував чоловік, хоча вже не раз розповідав цю історію. – Мені було шкода, що "Тан" так і не встиг пожити в тій будці. Я відчував наче власними ж руками збудував йому труну, однак він мужньо боронив її. Дуже мужньо...

Чоловік роздивився довкола, намагаючись відчути навколишню погоду. Діло йшло до заходу сонця, хоча ще було доволі рано. Він запалив цигарку, хоча й останнім часом палив їх не так вже й часто, однак класичний самообман стосовно заспокоєння нервів завжди був для нього впевненим аргументом.

— Коли батько повернувся до дому та побачив окровленого мене його обличчя покритися білими плямами. Ні до, ні після я не бачив його таким. "Тан"... мій любий "Тан" пішов... пішов на моїх руках. Тоді я й заплакав. Заплакав через неймовірний сором. Зачини я ті двері і все було б нормально, однак ні... все сталося так як сталося. –

Більш спокійним голосом став говорити чоловік. – В батька не зайняло багато сил та часу для того щоб дізнатися що сталося, а сталося насправді от що: якийсь пияка та дрібний хуліган, котрий вже деякий час обкрадав то те то інше на нашій вулиці, побачив відчинені двері. Для таких людей, як він – це ніщо інше як знак самих Богів, нехай й Богів злодіїв, однак кожен береже власну віру окремо. Він бажав забрати інвентар, ціна котрому три копійки, однак яка різниця... на пляшку йому б вистачило. Він майже збирався виходити з того сараю, як його стрів мій мужній "Тан" та став боротися за майно, що належало нам. – Він перемінився в обличчі. – Дивно, правда? Він віддав життя за те, що нам не було б й шкода втратити, однак все одно він залишився відданим до самого кінця й боронив те, що було нашим... можливо в цьому й закладена сама суть любові: бути ладним боротися до самого кінця за те, що не має жодного відношення до тебе, однак має хоч краплю цінності для тих, кого ти любиш... — Він зробив глибокий подих, загасивши цигарку. – Як не важко здогадатися, ніж того злодія виявився гострішим за клики "Тана", однак він боровся до кінця й боровся гідно й відчувши його гідність в той момент я зрозумів... зрозумів, що бажав би присвятити своє життя тому, щоб знаходити таких злочинців, котрі чинять своє зло й дуже часто так й залишаються безкарними. Так, злодія через якого загинув мій любий пес знайшли доволі швидко, однак тоді мені було все одно, адже я розумів, що для більшості це був просто пес, просто звичайна тварина, однак для мене він був другом, справжнім другом, котрого я запам'ятав назавжди й забажав зробити так, щоб всі інші, хто вчиняв подібне пізнали своє правосуддя... я запам'ятав його із любов'ю... так само, як я запам'ятав і тебе. Однак так чи інакше доля вчинила по своєму, зробила так щоби я залишився без Вас обох.

Вже давно подібні почуття так не поглинали чоловіка в цьому місці. Він схилив свою голову та боявся промовити і єдине слово, однак все ж таки пара фраз вискочила з його вуст.

— Я сумую... дуже сумую за Вами обома і, напевно, я заслуговую на це. Кожен з нас, в якійсь мірі, страждаєць в цьому світі, лише покарання отримує різного гатунку, але відповідне до нього самого. Однак так чи інакше я тут... бо так треба... така вже моя кара. Не нам вирішувати люба, не нам це вирішувати.

Йому стало не просто в ту мить. Душа була переповнена емоціями, а в голову почали проникати ті думки, з якими йому ставало все важче і важче боротися з кожною наступною секундою. Він розумів, що якщо дозволить підпустити такі пагубні думки ще ближче до себе, то воно візьмуть над ним гору та знищать, наче він ніколи й не існував в цьому чарівному, однак в той же час неймовірно загадковому та жорстокому світі.

— Годі мені жалітися. Ти завжди казала, що мені подібне не до лиця. З чим важко посперечатися. – Із легкою посмішкою промовив він. – Якщо казати про те як в мене все йде загалом то... загалом все по старому, не знаю чи добре, чи ні... важко сказати. Всі на питання "як справи", зазвичай, відповідають "добре", однак вони просто соромляться або ж не бажають обтяжувати ближнього своїм буттям. Хочеться вірити,

що людям дійсно добре, однак пройшовшись по місту, подивившись в очі людей, а ще й перечитавши зайвий раз новини, на свій страх і гріх, аж дуже важко сказати, що слово "добре" й справді відповідає дійсності. Можливо це слово врятувало людство й рятує досі... адже варто сказати тому, хто цікавиться твоїми справами, що в тебе все добре, можливо, хоч на крапельку саме існування дійсно стає таким й ти знаходиш в собі сили щоб продовжувати шлях... продовжувати йти далі.

Він дістав газету.

— Гадаю ти не будеш проти, якщо я ще трохи посиджу тут та почитаю. – З гордим поглядом промовив чоловік. – Не переживай, я не затримаюсь на довго. Як ніяк, а холод вже дає про себе знати.

Чоловікові аж ніяк не бажалось повертатися до пустої квартири. Його поглинала її пустота та тиша. Тим паче, з невідомих йому причин, у всьому будинку зникло світло в той самий момент, коли він залишав свою домівку й в глибині душі у нього тліла надія на те, що в той самий момент, коли він повернеться він спокійно зможе закип'ятити собі чашечку чаю та із не самою чистою душею подивитись телевизор перед початком нового робочого тижня, однак якщо світло буде все ж таки відсутнє – пану Андрію доведеться пройти справжню боротьбу із усіма внутрішніми демонами, що аж ніяк не дадуть йому спокій.

Тим паче сьогодні його пронизувала неймовірна втома.

— Повсюди пишуть про те, що йде війна. Куди не подивись про це пишуть чи говорять. Навіть й не знаєш що тобі думати... більшість попросту не бажає в це вірити й спокійно продовжує жити своїм життям, так само як раніше, просто тепер із трохи іншими думками стосовно свого майбутнього. Наприклад, Вася, пам'ятаєш його, він був на нашому весіллі, вбраний у все біле, наче з лікарні втік. – Із посмішкою розповідав Андрій. – Нещодавно в одній розмові вирішив довести всім, що не вірить у те, що щось може трапитися та вже замовив банкет на своє 55-ти річчя на перше березня. Веселий чоловік. Кожен знаходить власні методи, як впоратися із подібними думками та напругою. А щодо мене, то я просто живу, як і більшість. Мене рятує робота. Там тобі на будь-які новини все одно. Просто робиш те, що маєш і все. А як воно буде? Подивимось. Хочеться, звичайно, вірити в те, що нас це прокляття омине, однак цього разу все виглядає аж занадто серйозно. Головне, у випадку якщо найгірші сподівання справдяться, не втратити себе й власну людяність, а там доля вирішить за нас.

Втомившись від власних монологів, Андрій закрив стільчик, сховав його в пакет та сунув у карман газету, попутно запаливши ще одну цигарку, вже не шукаючи для її паління жодних виправдань.

— Гадаю я ще завітаю до тебе в цьому місяці. Як би там не було, вдруге ти точно мене не залишиш й завжди будеш чекати тут. Ти ж знаєш, я завжди повертаюсь і знову до тебе повернусь. Пробач мене за все... бувай.

Шлях додому міг виявитися не таким вже й довгим, якби самому Андрію не захотілося б зробити його таким.

В такі моменти йому просто кортіло насолодитися красою міста, в якому він провів

більшу частину свого життя. Тут він завжди відчував себе на своєму місці. Відчував теплоту та домашній затишок, однак в той же час був позбавлений тих, із ким міг би його пов'язати.

У нього була робота, в якій він досяг чи малих успіхів, однак життя людини – це не тільки професійний обов'язок та відповідні навички, життя людини – це в першу чергу безпосередній зв'язок із такими ж самими людьми як ти, поряд із котрими тобі добре, котрі роблять тебе краще або ж щасливіше, або ж просто не дають з'їхати з глузду, однак які є в твоєму житті, які є його частиною.

Андрій не міг похизуватися значною кількістю друзів, однак він був радий тому, що вони в нього взагалі були, так як за весь життєвий період чоловікові вдалося вдосталь поспостерігати за тими хто взагалі попросту слив в безпросвітній самоті.

Але варто було настати ще одній ночі та всім живим душам розчинитися до самого ранку, як світло в голові та в серці почало змінятися на своєму посту із думками смутку, із думками котрі притаманні лиш тим, хто вже давним-давно втратив щастя та інтригу, котрі несли із собою радісні промінчики ближніх.

Й саме в цей момент, поступово просуваючись до свого житла, Андрій розумів, що його зовсім скоро почнуть поглинати подібні думки, однак за наявності світла він вправно притупить їх біль своїм традиційним вечірнім ритуалом одинака, за чашкою чаю й цілими хвилями різноманітних телепрограм.

— Це гірше за отруту. – Подумав мій, розмірковуючи про свою самотність.

Однак чоловік, зазвичай, вмів вправно викинути зі своєї голови такі думки, змусивши себе роздумувати про щось більш доцільне та корисне для нервової системи, оскільки як не крути, але настільки напружена робота як у нього дуже не слабо відігралася на його здоров'ї.

В таких випадках він задумувався над тим, що йому дійсно хотілося б відчути в цей самий момент від життя. Зазвичай, це були якісь смаколики, котрі добряче відобразилися на його аж ніяк не підтягнутій фігурі.

Але зараз все було зовсім інакше.

Його почав поглинати неймовірний ажіотаж. Неймовірна палкість, котра виринала із самих глибин душі. Чоловікові не стільки бажалось повернутись до роботи, скільки знову знайти в ній те, що буде допомагати йому прокидатися в ранці та із палкими очима бігти на зустріч новим відкриттям та таємницям, котрі необхідно розкрити.

Адже зараз в його серці панувало відчуття, наче він щось відрізав від себе. Вирвав із корінням й далеко не в перший раз й не бажав переживати подібне знову. Він наче зраджував свої переконання та й загалом себе самого.

Він бажав повернутися. Повернутися до тієї палкості, що колись протікала в його жилах і чомусь, дуже дивним чином, він розумів факт того, що зовсім скоро ця сама палкість очей знову повернеться до нього. Але не зараз... не зараз.

Він увійшов до під'їзду.

Ліхтарі у сходів ніколи не працювали, тому він не був сильно здивованим, але коли Андрій увійшов до квартири та зрозумів, що світла в хаті не має так само, як і в той

самий момент коли він її покидав, прийшло власне зізнання: йому в цей самий вечір судилося боротися, боротися із власними думками.

Він сів в своє крісло, без будь-яких зайвих думок. Йому не хотілося думати в той момент, йому всього на всього хотілося бути собою, без зайвих прикрас та лицемірства, просто бути й відчувати себе людиною.

Поряд із кріслом, з недавніх пір, в нього лежав доволі старий, однак в той же час неймовірно надійний ліхтарик, котрий ніколи його не підводив у подібні миті існування.

Чоловік увімкнув його, зі звичкою трохи роздивившись довкола в кімнаті й дістав з шухляди свій улюблений альбом, звичайний, однак добряче заточений лезом олівець та почав передавати малюнком все те, що таїлося в нього на душі.

Мистецтво – це саме той потаємний куточок існування кожного з нас, за яким ми ховаємось, в який ми тікаємо та котрим виражаємо всю палкість, всю пристрасть й всю ніжність наших почуттів, які рятують нас... рятують наші серця та душі, незалежно від того чи сонячний й мирний день навколо або ж тяжкі та похмурі воєнні будні розчиняють розум – мистецтво і його жага завжди будуть поряд із нами.

Так само воно було зараз разом із Андрієм, котрий продовжував спокійно та щиро малювати, намагаючись не відволікатися ні на що довкола, просто роблячи свою справу, як і завжди.

Варто було чоловікові завершити свою творчу діяльність, як прийшло світло та він зрозумів: трохи не вийшло чітко відобразити контури, десь косо пішла рука, однак її обличчя... її обличчя було не відрізнити від дійсного, адже це була вона – його остання пристрасть.

Годинник йшов у своєму звичному темпі, однак внутрішньо відчувалося ніби його щось навмисно сповільнює й що саме ніхто навіть гадки не мав. Всі білу впевнені в тому, що провина за подібне точно не лежить на самій роботі, оскільки довкола була ціла купа справ, які потребували свого вирішення.

В відділі все йшло своїм звичним чином, хоча й, треба визнати, Андрія сповнювало відчуття того, що в цей день на нього очікує щось особливе, щось нове, однак неодмінно пов'язане із минулим.

Передчуття не зрадило його. Його взагалі рідко коли зраджували власні почуття, скоріше траплялося так, що він не довіряв їм, а ніж вони дозволяли собі підвести його в які-небудь ситуації.

— Зайди до мене, будь ласка. – Звернувся до нього зі всією повагою його старий приятель, котрий по сумісництву був й його керівником.

— А в мене є вибір?

— Аж ніякого.

— Я й не сумнівався.

Ці чоловіки працювали пліч опліч вже стільки скільки багато хто й не живе. Вони завжди поважали один одного, як професіонали своєї справи та цінували свого ближнього колегу, як друга, що дозволяло їм бути в своїй роботі та спілкуванні

настільки відвертими та вільними, наскільки це взагалі могла дозволити звичайна людська дружба.

Владислав, керівник Андрія, був навіть чимось схожим із ним, як ззовні так і внутрішньо. Вони були тими, про яких казали "люди однієї породи". Такі люди здатні днями й ночами сидіти на своїй роботі до тих самих пір, доки вони не отримають бажаного результату та йти вперед пробиваючись крізь будь які стіни, застосовуючи ті методи роботи, котрі більшість вже вважала застарілими й неактуальними, однак ці чоловіки завжди були відданими прихильниками класики та традицій, котрі шанували, як в своєму житті так і в професійній етиці.

Вони зачинили двері та сіли в кабінеті один навпроти одного, витративши кілька десятків секунд на те, щоб попросту насолодитися тишею, котрої значно не вистачало Владиславу, однак й від якої ніколи не відмовлявся Андрій.

— Чуєш? - Запитав Владислав.

— Що саме?

— Тишу... навіть у вбиральні її вже не знайти. - Із нотою злоби та розчарування промовив чоловік всією міццю свого охриплого від багаторічного паління голосу. - А в дома навіть галас всього відділу здався би квіточками, порівняно із тим, який гвалт можуть підняти Надя з дітьми, повір мені.

— Тебе розумію, чому пізніше за всіх йдемо ми.

Андрій дивився на нього дуже привітно та дружньо, однак в той же самий час його серце добряче встигла сповнити заздрість... заздрість виключно людська та буденна, адже завжди відбувається так, що ситому не вдається зрозуміти голодного, так само й людині, котра одвічно існує в оточенні самої лише любові не збагнути того, який же тяжкий тягар пустоти та болю лежить на душі того хто один... постійно один.

— Ай! - Хитнув він рукою. - Сталість вбиває тебе ще ефективніше за роки, однак відсутність спокою швидше всіх тих маніяків та гвалтівників, справи котрих лежать в нас на столах роками.

— І не кажи... — Повністю погодився із ним Андрій, із легкою посмішкою, за якою скривалося стільки почуттів, скільки би й не влізло у цілий товарний вагон. - Так чого ж звав? - Промовив він, не маючи великого бажання завершити скоріше розмову, однак в той же самий час не маючи й на меті провести тут цілий день.

— Скільки тобі лишилося до пенсії?

— Небагато.

— "Небагато" - доволі відносне поняття.

— Тоді ще менше. - Із характерною для себе простодушністю говорив Андрій.

— Багатозначно.

— Ти так цим цікавишся ніби маєш на меті залишити мене під своїм крилом, Влад. Однак, як ти і сам казав, немає вбивці, котрий би був ефективнішим за час. У всього є свій початок та кінець, нічого із цим не поробиш.

— Я й без тебе знаю, що час вже спливає, повір мій біжить не повільніше твого, просто зрозумій одну річ й віднесися до неї із розумінням, і я зараз кажу не тільки як

твій начальник, а й як друг.

— Що саме?

— Я бажаю тобі тільки добра, Андрію. Я можу протримати тебе всі ці кілька місяців на папірцях й відпустити на свободу, як ти й сам цього бажаєш, а можу дати можливість проспівати свою фінальну пісню так, щоб про неї ще пам'ятали роками після того, як ти станеш вітати серед небесної тиші наче птахи. Її час прийшов Андрій... ти знаєш про що я кажу. Вже двадцять років брат і досі ми лише на кілька кроків просунулися в цій справі. Ось для чого дійсно прийшов час.

— Так кажеш ніби я помирати зібрався, а не у відставку йти.

— А хто тебе знає... — Із дружньою посмішкою промовив чоловік.

Доволі дивне відчуття поглинуло Андрія. Він вже тривалий час розмірковував над цим, очікуючи... підготовлюючи самого себе, однак так і не знайшовши остаточно сил для того, щоб відповісти самому собі на, здавалося б, звичайні, однак в той же час одні з найскладніших питань у житті: а чого саме я хочу... а що сам мені потрібно... а чи вартує воно того?

Він не зміг би відповісти на це ні зараз, ні через рік, однак було необхідно прийняти рішення, котре стосувалося його лебединої пісні, його власного фіналу та лише від нього залежало те чи буде він гідним.

— Знаєш... я присвятив цій роботі більшу частину свого життя й визнаюсь чесно, окрім неї я, скоріше за все, нічого більше й не знаю. Я міг би бути іншим, гадаю що дійсно би міг, однак життя на пару з долею вирішили вчинити зі мною інакше. Ми з тобою чудово пам'ятаємо той час, коли я перетворився на того, ким є досі. Проходили роки та десятиліття, однак я був прив'язаний до цього місця, наче пес сталевими кайданами. І знаєш що? Я навіть ніколи не думав про те, щоб вирватись із них. Мене все влаштовувало, хоча й досі важко визначитися чи я дійсно люблю свою роботу. Гадаю це не так вже й важливо та річ не у розмірі заробітної плати або ж у цікавості виконуваних тобою завдань: головна справа полягає в тому, щоб ти не втратив себе та був відданим своїй роботі всім серцем й не має значення чи прибираєш ти вулиці або ж керуєш мільярдами в інвестиційному фонді. Інтерес, насправді, дуже дешево продається, в той час як щирість та відданість були в повазі завжди. — З усією повагою та виваженістю вимовляв чоловік. — Я не скажу, що та праця, котру мені доводилось виконувати дозволила заробити значні статки чи відчути себе підкорювачем Евересту. Скажу лише те, що я робив важливі речі... важливі не для мене, а для тих кого ми називаємо "суспільством". Ми з тобою ніколи не очікували якоїсь особливої подяки за весь той час, що був втрачений в далині від родини та особистого життя, однак на одне заслугую кожного, хто хоча б раз в житті займався подібним із нами — повагу... трикляту повагу, мій любий друже. Так як би там не було, я дуже сильно сумніваюся в тому, що ті папірці, про котрі ти мені кажеш дозволять її заслужити. Як ніяк, однак більшість запам'ятовую людину по її останнім крокам, що вона зробила на цій чарівній планеті. Віриш чи ні, однак в мене не має й особливих сподівань на те, що остання справа котру ти довіриш мені дозволить вписати ім'я золотими буквами в історію. Я

візьмусь за неї лише з тієї причини, що мій вже зовсім не молодий дах починає поступово з'їжджати у невідомому напрямку.

Вимовивши все бажане він наче зняв невідомий до цього самого моменту тягар зі своєї душі. Це відчувалося дуже дивно та наче трохи спотворено... спотворено із середини, розчинене у оцеті та почуттях, котрі вже дуже тривалий час таїлися біля серця очікуючи свого часу.

Він чув про справу, котру йому бажав передати Владислав вже дуже та дуже давно. Вона так і лежала нерозкритою близько двадцяти років й Андрій відчував, що одного дня настане момент, коли вся та ціпка не розкритих серійних вбивств, що продовжувалися до сьогодні, наздоженуть його та змусять розкрити ті тайни, котрі були замкнені від світу за самими надійними дверима: дверима темних років.

— Рад чути, що ти берешся.

— Не сумніваюсь. - Промовив Андрій, після чого плавно підвівся та направився до дверей, вже уявляючи той момент, коли він буде спокійно й без зайвої уваги стояти біля входу у відділ та палити вже осточортілі йому цигарки, котрі були наче прибиті до ного звичкою цвяхів.

Не встиг Андрій навіть дістати пачку цигарок та запальничку, як його миттєво окликнув Владислав.

— Є ще один момент!

— Тільки не кажи...

— Не бажаю тебе засмучувати, але так: цього разу доведеться працювати в парі.

— Ти що серйозно? - Із відвертою неприязню вимовив він. - Я не працював із напарником не менше восьми років. Навіщо мені зайва голова для останньої справи?

— Пробач, однак це вимога не моя. Так вже склалося. - Впевнено та розуміюче говорив до нього Владислав. - Повір, тобі варто хоча б раз поговорити із цим юнаком і ти одразу ж зрозумієш, що він дуже добрий хлопчик, він тобі сподобається.

— Мені то яка справа, я по дівчатам. - Гостро відповів чоловік.

— Можу тебе зрозуміти, однак цей хлопець доволі кмітливий, це буде його перша серйозна справа, тим паче під твоїм керівництвом він зможе набратися чи мало розуму. - Він проникло звернувся до Андрія як друг. - Нам потрібні світлі й молоді голови. Наші старі заслуги не зможуть гарантувати розкриття правопорушень в майбутньому, тому в це в наших особистих інтересах допомогти підрости тим, хто йде нам із тобою на заміну, друже мій.

— Я не збираюся бути для нього викладачем, просто хочу гідно завершити свою роботу.

— Чудово, а він тобі в цьому допоможе. Тим паче, цього разу, в тебе у розпорядженні матиметься той хто буде виконувати всю рутинну роботу по справі.

— Попередь хлопця заздальгідь про те, що...

— В цьому не має необхідності: зараз зазначиш йому все самостійно, я написав йому щоб зайшов. - Із легкою посмішкою промовив Владислав. - Завтра розпочинайте та не гайте часу. Справа у хлопця вже є. Вчора в ранці знову було вчинене вбивство,

тому, прости Господи мене за такі слова, але цей покидьок зробив нам послугу надавши нові зачіпки по роботі. – Він встав та дружньо поклав руки на плечі Андрія й пронизливо подивився йому в очі, з нотою дивного переживання, котре раніше в ньому не простежувалося. – Ти знаєш що робити брате... Успіхів!

Він розкрив двері та вийшов із дуже дивним почуттям. В глибині його душі щось почало волати, не так вже й голосно, як здавалося, однак все одно доволі чутливо та потужно.

Бачити людей, котрих, здавалося б, знаєш як облуплених в най незavidніших формах їх існування – наче дивитися на власне відображення в дзеркалі, тільки замість обличчя ти помічаєш самі лише слабкості, яких боїшся в самому собі, як вогню.

— І де цей твій хлопчик?

— Він вже тут. – З посмішкою промовив молодий чоловік. – Викликали?

— Так викликав Олег, заходь... знайомся, пан Андрій, відтепер твій наставник, батько, мати, дід, баба та всі, чорт забирай, родичі які тільки можуть існувати в цьому світі тепер в тебе повинні асоціюватися із обличчям цього неймовірно симпатичного чоловіка у заході його сил.

— Угу. – Впевнено та багатозначно промовив Андрій, роздивляючись хлопця, після чого міцно потиснув йому руку та одразу ж відчув, що із ним можна мати справу.

— Дуже приємно. – Ввічливо та дружельно сказав Олег.

Посмішка цього парубка була дуже душевною. Чоловіки одразу ж відчували факт того, наскільки він ще був молодим, наскільки чистим та не понівеченим тягарями існування, що справді гріло їхні серця. Він був дуже світлим та сердечним юнаком, від якого так і віяло почуттями ідеалізму та загостреного відношення до аспектів справедливості. Одразу ж відчувалося його бажання нести добро та гідно виконувати свої обов'язки, чесно справляючись із усім тим, що тільки могло асоціюватися у людей із розумінням слів "борг" та "обов'язок".

Такі будуть днями та ночами битись над одним і тим самим, однак врешті-решт доб'ються бажаного результату, хто би що їм не казав.

Він був саме тією свіжою кров'ю, якої і шукав Владислав для їхнього відділу, однак придивившись трохи ближче власно сам Андрій розумів, чому цього парубка надали безпосередньо під його відповідальність.

В очах Владислава цей енергійний та впевнений в своїх ідеалах хлопець нагадував йому Андрія, в молоді роки. Андрій погодився із непроголошеною думкою, оскільки ряд схожих аспектів дійсно були притаманні їм обом, але все ж таки він пам'ятав себе тоді... пам'ятав яким він був, про що думав, на що сподівався і варто було лише одного зробити один єдиний погляд на цього юнака, як одразу ж надходило просте розуміння: він ще встигне зіштовхнутися із усіма резонами, котрі для нього готує безжалісне життя і нехай рука янголів та Господа буде лежати на його плечі в той момент, коли ці самі резини існування падуть на його душу.

— Звикайте один до одного, а мене чекає робота. – Зазначив Владислав та наче розчинився в повітрі.

Андрій пильно придивився до хлопця ще раз та запропонував йому вийти подихати повітрям.

— Ти палиш? – Запитав він.

— Зазвичай ні... можливо тільки якщо трохи вип'ю, однак загалом ні. – Промовив хлопець і одразу ж захвилювався через те, що міг сказати зайвого.

— Розумію. В подібні моменти гріх не запалити в компанії. – Сказав Андрій підпаливши цигарку.

— І не кажіть.

— Не хвилюйся. – Намагався впевнити його чоловік, відчуючи переживання хлопця. – Будь самим собою, Олеже. Нам доведеться багато через що пройти, враховуючи сутність справи, в чому не має жодних сумнівів, тому тобі краще не соромитися нічого та бути відкритим, це полегшить нам співпрацю.

— Добре.

— Запам'ятай: можливо я й твій керівник, однак скоро мене тут не буде й намагатися якимось підмастити мене – зайве. Ми робимо спільну справу і сподіваюсь на те, що якщо тебе підкріпили до мене, то ти вартий того щоб ми змогли виконати наш обов'язок гідним чином і...

— Повірте, я Вас не підведу. Мені багато чого про Вас розповідали. Ви справжня легенда і я... я дуже сподіваюсь у Вас багато чому навчитись. Справа подібної серйозності в мене вперше, тому я...

— Бажаєш почути першу пораду?

— Так звичайно.

— Навчись слухати. – З усією серйозністю промовив чоловік.

— Пробачте, я не хотів Вас перебивати.

— Нічого. Я тебе розумію, ти зараз весь схвилюваний та про те, що буде далі здогадуєшся тільки в теорії, однак повір, сьогодні нам тут робити нічого. Нам дали перепочити. Сьогодні на місці злочину попрацюють криміналісти та ряд колег, а завтра в бій вступимо ми. В тебе є дівчина чи вже дружина?

— Так, дівчина.

— Чудово. Проведи разом із нею цей вечір, так щоб він запам'ятався: лише одному Богу відомо, наскільки глибоко нас затягне ця справа.

— Добре. Дякую.

— Дякуй не мені, а долі, за досвід котрий я пережив для того, щоб допомогти уникнути подібного таким молодим людям як ти.

— Тоді дякую Вашому досвіду.

— І не кажи. – Із посмішкою відповів чоловік. – Перепочинь хлопче, однак й не забудься ознайомитись із справою. Я хочу почути від тебе деталі завтра в ранці. Витрать свій сьогоднішній час із розумом.

— Зроблю все необхідне.

— Чудово. Ну, йди.

— Дякую, гарного дня.

— Тобі теж... тобі теж...

Дивлячись на те, як віддалявся хлопець на серці Андрія почала виростати якась дивна стурбованість. Олег був добрим хлопчиком, однак його все аж ніяк не могла відпустити думка чи справиться він із цим завданням та чи не занадто в нього мало досвіду для того, щоб зіштовхуватися із подібними випробуваннями?

Якби там не було, однак чоловік звик працювати один й розумів, що хлопцю буде доручати лише ті обов'язки, котрі не будуть вартувати особливих навичок досвіду та характерного професіоналізму. Хлопець, першочергово, повинен в нього вчитися, а все інше вони вже будуть вирішувати за обставинами.

Зараз перед ними обома була відкрита сама лише сутність всього того залишку, котрий був покладений на них завершенням самого дня. Андрія чекала вже давним-давно звична йому спустошена самотність, а Олега чарівна краса молодих років.

Не дарма в житті трапляється так, що наскільки би чудово не пройшов день в чоловіка, жінка знайде спосіб, щоб зробити його ще кращим.

Їх дороги розійшлись.

Один відправився на зустріч із тишею, інший на зустріч зі своєю коханою, однак другий, на превеликий жаль, ще навіть на десяту частину не розумів того, наскільки він багатий на щастя в своєму житті.

Вони були так подібні один до одного, однак на ділі їх обох розділяло близько тридцяти років життя. Якщо так подивитись, то майже всі ми однакові: приходимо в цей світ, навчаємось протягом всього свого існування, намагаємось знайти кохання, працюємо, існуємо або ж зникаємо в колі друзів та врешті-решт всі дружньо забуваємо про одне й те саме – про дарування життя.